

13.12.2023

Cât mai des, la ale sale

Nu sunt vremurile sub om,

ci bietul om sub vremuri

Miron Costin

”Cât mai des la ale sale” este o încercare de parafrază a ceea ce prefațatorul cărții ”Viața pe caiet” (2015), neobositul universitar Constantin Dram, își întitula cu vădită îndreptățire introducerea sa ”Când autorul se întoarce la ale lui”. Iată că autorul, Corneliu Bichineț, chiar s-a întors la ale sale, continuându-și stilul și aprofundarea unor crâmpes de viață pe care, nu numai că le trăiește la propriu prin participare și implicare, dar chiar reușește să le redea cu farmec și talent într-o nouă carte, intitulată ”Sub zodia lui Orlando” apărută de curând (2023) la Editura ”Timpul”

Este vorba până la urmă de o comunitate pestriță, care adună tot felul de oameni și caractere, cu apucături care o plasează într-o zonă confuză, dar care nu se dezmințe niciodată în manifestările sale civice. Asta nu-l împiedică pe autor să prezinte zona Negreștiului, mai ales în expresia sa temporală, într-un registru armonic demn de ”Anotimpurile” lui Vivaldi. Elogiul adus orașului Negrești și locuitorilor săi este unul remarcabil, cuprins, mai ales, în povestirea care dă și titlul cărții ”Sub zodia lui Orlando”, povestire ce poate fi considerată o adevărată

monografie afectivă, pentru care comunitatea ar trebui să-l răsplătească cel puțin cu titlul de cetățean de onoare.

Și aici, în noua sa carte, autorul prezintă, cu acelaș talent și dezinvoltură, personaje emblematic pentru epocă, aflate în situații inedite, sugestive însă, pentru a crea sau ilustra acea imagine care să impresioneze cititorul, indiferent dacă este sumbră sau strălucitoare, deprimantă sau plină de optimism. Vom regăsi în fiecare din cele cinci episoade ale cărții același autentic pe care-l descopeream în "Viața pe caiet", autentic care devine extrem de convingător prin simplitatea sa.

Dincolo de autentic, zona în care Corneliu Bichineț excelează, cu asupra de măsură, este cea a pitorescului, pentru că spune autorul "*nu poți vorbi despre Negrești ca despre o abstracție*" (pg 42). El există ca o localitate heteroclită, cu o viață trepidantă, populată de tot felul de personaje într-o prezentare cel puțin idilică, dacă nu, de-a dreptul seducătoare.

"*Aici în mod surprinzător au rămas patru anotimpuri*", ironie care este compensată de o prezentare remarcabilă. Descrierea toamnei, de pildă "*e mai frumoasă decât oriunde în lumea aceasta*" (pg 44), iar primăvara "*ce frumusețe: femeile văruiesc ori vopsesc gardurile, bărbații curăță șanțurile, iar mireasma prunilor înfloriți multicolor și frenetic inspiră la haiducie, muncă și visare*" (pg 47), ca, în cele din urmă să concluzioneze poetic că "*Primăvara transformă Negreștiul într-o veritabilă gură de rai*" (idem).

Nu lipsește o anumită tipologie a oamenilor care poate fi considerată ca o realitate cotidiană peste tot. Din fericire "*cei mai mulți sunt gospodarii; bărbați sau femei (pg 50), justițiarii, de regulă lătrăi sau turnători (care își mențin statutul, indiferent de regim); eroii (care apar ca ciupercile după ploaie chiar și în localitățile unde nu s-a tras nici-un glonț la revoluție); înțeleptul, a cărui elocință devine convingătoare după stimularea bahică, ticălosul și prostul (care tinde să acapareze mari întinderi geografice), fără a uita hoțul (fie el cu guler alb, fie găinar, spărgător sau hoț de buzunar) și mai ales confrății de etnie rromă mereu într-o ascensiune acaparatorie (pg 50).*

Încercând o generalizare a caracterului celor pe care i-a întâlnit, cu care a lucrat, sau s-a întreținut prietenește în orele libere, ajunge la concluzia, pe care o și demonstrează, că "*țărani sunt cei mai harnici și în aceiași măsură mândri, darnici*" (pg 85), *muncitorii* (invocați altădată de regim ca forță conducătoare a societății) "*cad victimă șomajului, reconversiei profesionale sau pomenilor electorale*" (idem). *Intellectualii* (fără ghilimele) "*au devenit lacomi și neadaptabili noilor vremuri, răi, se reped cu predilecție la beneficii ca pruncii la biberon*". Este și motivul pentru care, nu vorbește (deocamdată), despre medici, ingineri, profesori și preoți (pg 85).

Așteptăm totuși, o șarjă amicală și pentru aceste categorii, atât de râvnite, dar și hulite, pe care, sunt convins, le cunoaște, cel puțin la fel de bine. Se oprește, totuși, la pensionari, cei care după ce au ridicat România (acolo unde, probabil nu va mai ajunge niciodată) și care prin atașamentul lor, probitatea lor morală, cinstea și corectitudinea lor față de stat și societate reprezintă încă, sau ar trebui să reprezinte reperul moral pentru generațiile ce se succed.

De remarcat și aici că tema sărăciei rămâne una dominantă. "Șomaj peste tot. Tristețe. Plecări peste hotare. Familii destrămate. Ordonanțe. Filme video. Violuri. Într-un cuvânt democrația noastră autentică" (pg 129). Desigur, într-o asemenea lume, moralitatea și buna cuviință e greu

să-și găsească locul, mai ales, când *fecioarele agroindustriale* ieșeau seara în căutare de senzații tari.

Iată de ce nu lipsește nici zona în care omul își înneacă amarul în băutură, dar și trăiește extazul optimismului debordant, acolo unde nume cu rezonanță locală, precum; Empedocle Harașpincă, Othonel Zghihară, Țipău Tescovină, Motanul Mendeleev și, mulți, mulți alții ca ei se manifestă cu dezinvoltură. *”De ce beau așa mult necăjiții ăștia Zărul?”* Răspuns prompt. Fără replică. *De foame*” (pg 128). Pentru că din nou spusele cronicarului, *nu sunt vremurile sub om ci bietul om sub vreme*, rămân mereu actuale

Nici denumirea localului unde se realizau aceste întruniri, eminentemente bahice, nu rămâne același. De la ”Tamba”, pe care autorul o cunoaște încă din tinerețea sa, până la Cățeaua leșinată, trecând prin La Crăcană, se va opri la Bardezi (Bar de zi n.n.), păstrându-și, totuși, locul privilegiat în urbe, *manageriată* însă, în termeni moderni, ca unitate de alimentație publică de noua generație, în fapt de fiica Magdalenei Foraibăr.

Oricum, autenticitatea este asigurată și de nota autobiografică care rămâne dominantă pe tot parcursul cărții, autorul fiind parte integrantă din suita personajelor pe care le-a descris și pe care le-a cunoscut nemijlocit. De aici și autoironia blândă, dar și umorul sănătos, nu rareori cu accente satirice.

”A căzut o lume – conchide autorul – iar în urma ei nu au rămas decât câteva gânduri răzlețe” (pg 130) pe care (am adăuga noi), Corneliu Bichineț, pendulând între reverie și nostalgie, le evocă cu căldură, dar și cu regretul timpului fără întoarcere.

Concluzionăm și noi citându-l pe Nicolae Iorga ”Carte frumoasă, cinste cui te-a scris”.

Dr. Valeriu Lupu